

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 -
Negyedévre 2 - 50
Egy hora 1 -

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzori hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Az 1848. XX. t. cz., a kormány és a protestánsok.*)

Debreczen, április 11.

II.

[k.] De aki akarja a czélt, akarnia kell az eszközöket is. Eszköz reá minden törvényes mozgalom, a melyet a protestánsok egyeteme, vagy bármely hivatalos megnyilatkozásra hivatott testülete, avagy közege indít. Ne várják a protestánsok, hogy majd olyan részletes rendelettel készíti elő a kormány az ő államsegélyüket mint a napokban a kath. egyház kongruáját: maguknak kell a cselekvés terére lépni.

Nyilatkozzanak meg minden gyűlésükön, hordják ott össze az adatokat, a melyekből a valódi gondoskodás alapja kikerülhessen.

Minden egyházmegye állítsa össze a maga statisztikáját a maga kivánalmival együtt, minden egyházkerület foglalja azokat egybe, megbírálván és eselleg újra beosztván az egyházmegyék által megállapított fizetésrendezési javaslatot, míg a konventek az egész prot. egyház egyetemének képviselőitében a kormány elé terjesztik a javaslatokat, tekintélyükkel, igazságuk érzetében hassanak oda, hogy el ne aludják a dolog, hanem ébren legyen mindenki s vezesse utain, a míg czélt nem érünk.

Természetesen ehez az ébrentartáshoz még egy dolog okvetlenül szükséges ez az elfogulatlan és igazságos sajtó, mely a protestánsok igaz ügyét minden tekintetben és minden alkalommal szíven hordozza,

En hiszem, mert tudom, hogy másképen nem történhetik, hogy a mint a protestánsok megszűnnek panaszkodni, hanem konkrét követelményekkel és tervekkel állanak a kormány elé, tudatára ébrednek annak, hogy ők hatalmat képviselnek, a melyet ki kell elégíteni, különben elnyomóját eltiporni kész: rögtön életre kél az eddig földágra jutni nem tudott protestáns sajtó.

Tudatára kell, hogy ébredjen minden protestáns annak, hogy midőn lelkészei és tanítói fizetéséről van szó, saját érdekei, szellemi jóléte forog kockán s ha ez megtörtént, a megszületett protestáns közvélemény meg fogja teremni a maga ujságát, mely naponkint sikra szállna az igaz ügy érdekeiért, a nyomtatott szó hatalmával hirdette rokonnak és idegennek, barátoknak és ellenfélnek egyaránt a protestánsok helyzetét, követelményeiket

* Az első cikket I. lapunk pénteki (84-ik) számában.

és terveiket s a mi fő, képviselve az ellenféllel szemben a protestáns érdeket: diadalra juttatja ügyeiket mihamar.

Éltrevalóbbaknak kell azonban a protestánsoknak lenni addig is. Igazugyan, hogy a pénz a legnagyobb hatalom, nem lehet tehát barátainká tenniök jó szó fejében azokat a lapokat, a melyek eddig be nem vallott ellenfeleik; de szükség volna rá, hogy azokat, a melyek ha be nem vallva is, de barátaik, nemcsak anyagilag, hanem a mi fő, szellemileg is támogassák.

Vannak lapok, amelyek szívesen mozdítanák elő a protestánsok érdekeit, de hiába, nem értenek hozzá munkatársaik s inkább ártnak az ügynek, mint használnak.

Ha a protestánsok czélt akarnak érní, fel kell ébrednie a lelkiismeretnek legfőképen a prot. ujságírókban, hogy tisztában legyenek egyházuk helyzetével, annak érdekeivel s méltó tolmácsai lehessenek a közvélemény előtt.

Et nunc venio ad fortissimum virum: a képviselőház protestáns tagjaiban is fel kell ébrednie a lelkiismeretnek.

Tudjuk, hogy az lesz a felelet, hogy felekezeti érdekek előtérbe tolasával fogják őket vádolni, ha harczba állanak. Hát mikor 1890-ben a kath. autonómia kérdése napirendre került, vádolta őket valaki ezzel?

Mindennek meg van a maga határa. Ha külön pártot alakítva más felekezetek érdekeivel szemben akarnak a magukét keresztülvinni, úgy jogos volna a szemrehányás. Mi azonban nem azt akarjuk, mi csak azt követeljük a protestáns képviselőtől: ne tagadja meg, hanem vallja be őszintén protestáns voltát s s minden körülmények között igyekezzék saját egyháza igaz ügyeit megvédeni elősegíteni.

De ezeken a törvényes korlátan tullelni nem szabad.

Nem is beszélve arról, hogy a képviselőjelöltekről sem reverzálist követelni, sem nekik utasításokat adni nem szabad: a politikai választási harczokba ezek az érdekek be nem vihetők.

Amint valakit a politikai választásoknál azért fognak megválasztani, mert protestáns, rögtön lesz olyan is, a ki ezért bukni fog s kész a nép közt a felekezeti háború.

A Magyar Hirlap protestáns lelkésze pedig még ennél is tovább megy. Fel kell világosítani a népes, hogy a papot az állam köteles fizetni s ők megszabadulhatnak a kepefizetés terhétől...

Mintha csak Ugron Gábort hallanók az adómeztagságról!

Nem jó a tüzel játszani, nem kell a nép előtt ilyeneket beszélni, mert első sorban a mi fejünket töri be, ha nem sikerül a lehetetlen! Békét hirdessenek, tisztelendő urak, békét, nem háborút. Ha valamit el ak runk érní, csak békés eszközökkel érhetjük el, mert a protestáns közvélemény gyenge ma még s ha lélekben megerősödik is, számban mégis kevés marad, — háboruval tehát nem érnénk czélt.

S jól mondja a Magyar Hirlap, protestáns néppárt megalakulására vezetne ez. Olyat nem szabad komolyan hirdetni ma, hogy a papot is az állam köteles fizetni, mert fegyvert adunk vele az ultramontán agitáció kezébe. Igen az állam köteles gondoskodni arról, hogy a prot. lelkészek és tanítók épen oly viszonyok közt legyenek, mint az állam többi hasonmínőségű polgárai; de szekulárizációs kísérletekkel czélt nem érhetünk.

Követeljük azt, ami méltányos és igazságos, mi is; arra intjük azonban a különben is mindig józan belátású prot. lelkészi kart, hogy ne lépjen a néppárti jellegű agitációk veszélyes útjára.

Jusson eszükbe mindig ha helyzeük javításán fáradoznak, az az aranyigazság, hogy: a k i s o k a t m a r k o l, k e v e s e t s z o r i t!

Leálcázott maszkok.

Irta: **Gondy Károly.**

II.

Megeredt bűnök.

Az eredendő bűn, miszerint a férfi hallgatott az első nő szavára volt az első főbűn, a bűnök forrása.

Innen megeredt a többi bűn, és velük lepton-nyomon a törvény cikkelyei. A mint a folyók terjesztik a cholera: úgy az Eufrát hordta a hátán a férfi botlását az Oczeánba, és a világ meg volt metelyezve.

Jelenleg az igazság kikötőjébe menekült paragrafusok ezimeres árboccai tönkelegében már nehéz is volna a »bűn« folyamat szorosán meghatározni, ha egyszer jogunk van a Természet közös asztalához ülni, mely bárkinnek terítve áll.

Furcsán, úgy észrevétlenül tamadt a jog. A jog igazságtalanságot feltételez; a bűn szülte a jogot és viszont a jogbau rejlik a bűn csirája, a jog a bűnök élesztője.

Ha a család tagjai egy asztalhoz ülnek és a közös talból kiki szedi a kimért részét, a mint egyszer a tányérján van, nincsen többé joga másnak azon adagra, mi még egy perc előtt közös volt. Mindegyik jogot formál a szabadalmazott prédához. Már a szedésnél vigyáznunk kell, hogy mindegyiknek egyformán, és az utolsónak inkább az osztályrészen felül jusson: az igazság érzete vezesse a sze-

dó kanalát. Rosz vért szül a tévesztett szám-
mérték vagy megvetést a figyelmetlenség.

Az elkapott nagyobb almáért rendesen
hajba kapnak a gyermekek, és a felnőtt szende
hajadonok között ott szerepel Eris arany
almáj, mely felidézte kezdetben a háborút a
azépség trónjért, később a hatalmas Trojá-
ért. Persze ennek mind Páris az oka . . . a
három istennő nem oka semminek (!)

Az „egyforma rész” a béke mottója. Ha
a szocializmus tana szerint újra felmérnénk a
föld birtokait, lenne egy jó darabig általános
béke, míg az aránytalanság a királyságig elő
nem áll újra birtokviszonyban.

Nem ez az a sok törvény semmit, mert
csak védőpaizsa a nagybirtokosságnak, mely-
ben a munkások éheznek és az „örökös” he-
rek dözsölnek.

Az örökösödési jog a messze ágakon a
legnagyobb méltatlanság a miért is oly eltérő
a különböző országokban. A hadoklónak, ki
magáért keresett és sokszor idegen területen,
mint az oroszlan a pusztában, — nincsen joga
többé a föld területéhez. Mily nevetséges p. o.
a hitbizomány? A rokonság, ki egyre irigylit
egymástól a garas-többletet, csak frazis. Min-
den egyén magának születik és nemzetsége-
csak felnevelni tartozik; kiképezni az élet ne-
mes védelmére.

Hat még észjogilag helyesíthető-e, ha
az ország kormányzója elhal, örökölhesse a
család a legfőbb hivatali és ne választhas-
son kebeléből országos elnököt, fejedelmet? . . .
Furesa biz az ha p. a takarekpenztár igaz-
gatója helyébe 3 éves fiaeskája lépne hivatali
örökbe; ugyan mi haszon háramolna a rész-
vényesekre? — Vagy hova jutna az ország,
ha a nagy Bánffy helyett még kisebb Bánffy
ülne a miniszterelnöki székbe? . . .

A nő gyönyörnek van teremtve; eladó
portéka, mely vevőre vár, kit esetleg az árlej-
tesen sokszor tulbecsülnek.

A férfi szent eskü mellett kötelezi magát
a nőt ellátni, minden bajaiban segíteni. A nő
nem keres, rendesen ahoz csatlakozik, kinek
van mit aprítani; vagy a ki jól és könnyen
keres, mert a könnyű életmód rangot is felté-
telez. — A körültekintő szülek azon vannak,
hogy leányuk születési rangján alól ne men-
jen férjhez és ez érdek-házassággal vetik meg

alapját gyermekük boldogtalanságának. De
azért számtalanszor megkötik a mesalliance-ot
a szerető szívek, az isten törvénye szerint
egybekelnek.

Ha már a nő férjétől nyeri rangját, és
helyébe saját vagyonát férjének alárendeli;
vagy szegény létére születését, nevét és czi-
merét neki feláldozza: miért nem áldozza fel
a vallását is? — Miért nem követhetné a
gyermek nemkülömbőség nélkül atyja vallását,
ha már az állam megadta a felekezeteknek az
egyenjogúságot? . . .

Valóban irtózatos még elgondolni is,
hogy az egy házasságból származott gyerme-
kek külön egyházba járnak imádkozni; sőt a
mostani törvény szerint megtörténhetik a mos-
tobak között, hogy negy helyen keresik kü-
lön istenüket. Hogy az állami felekezetenküli-
ség alma nem fog teljesülni, arról a mindin-
kább tömörülő zsidó valás kezkeskedik. De
bolond is volna, ha nem ragaszkodna a vallá-
sához! Évezredek tanuskodnak arról, hogy mint
az angolnak úgy a zsidóknak is tisztán a rajongá-
sig fokozott vallásban gyökerezik mesés fel-
gazdagodása.

A mint a meleg levegő, engedve a suiyo-
sabb hideg légáramlatnak, a szélet okozza és
végre orkánná fajul; úgy terjed majd az anti-
Krisztus vallás, elsepere az álvallásosság lan-
gyos sphaerájában épült góth templomokat

A család szaporodása, a cseléd megsza-
porítása, és a rang elszaporodása a szaporítá-
lan fizetés mellett, egyre szaporítja a házigon-
dot, mert a rangjához illően élni és minde-
nütt fellépni, követeli a bontont.

A bajok elhárítására most napi renden
vannak a tanácskozások a tisztviselők fizetés
emelésé és lakbér dotációja felett. Most is
a városi tisztviselők érdekeiben gyüleseztek
anketten, nem mintha bank(ó)-etten jól lakná-
nak a dotálandók, mint a banketten, de mert
ilyenkor is csak ketten egy személyben tud-
jak: kinek mi a szüksége. Az elnökő főispán
javaslata elfogadtatott: Ö méltósága bőles
belátásra bízták, hogy ott(?) a hol(?) és
mennyiben(???) szükséges — a fizetést
emeltesse.

Az állam csillaggal, pitykével fizet, ke-
resztel, arany paszománttal kedveskedik: a
mennyire lehet »ad homines« osztogatja

A leány lehajtotta fejét s engedelmesen
felelte:

— Igen

— Így már rendben vagyunk. No most
jer ide, hadd esókoljalak meg. Így ni! . . .
Ma lesz az eljegyzésed. Légy nyájas hozzá,
mert különben . . .

A leány lehajtotta fejét és visszament
szobáskájába. Ott lerokadt a székbe és ke-
servesen zokogni kezdett. Csak egy jól ismert
hangra eszmélt föl.

— Teruska nagysám! Ne sirjon no, hi-
szen én vagyok.

Az irnok volt, Kurcza Gábor, egy piros-
pozsgás fiatal ember.

— Sirt? — kérdezte szomoruan

— Igen, igen . . . Hagyjon most ma-
gamra; nagyon zavart vagyok, s még gondo-
lataimat sem tudom rendbe szedni. Majd es-
tére kissé jobban leszek, akkor mondok vala-
mit, de addig ne kérdezen semmit se.

— Mi lelte hát Teruska nagysám? Va-
lami rendkívüli dolog történthetett ma, hogy
ilyen izgatott. Igen, igen . . . Tiz óra után itt
volt az aljárásbíró; mire én visszajöttem, már
elment. Közvetlenül azután önt hívatta az
ügyvéd ur, engem pedig azalatt a járásbíró-
sághoz küldött. Itt valami összefüggésnek kell
lenni . . . Hát csakugyan igaz volna? Sömör-
helyi megkérte a kezét? Az ügyvéd ur oda-
igérté, s ön? Az istenért, -sak nem mondtok
igen-t? — lihegte gyors lélekzetvétellel
Kurcza.

— Ne kérdezen most. Hagyjon ma-
gamra, kérem. Estére úgy is megtud mindent.

Az irnok daczosan hátracsapta a fejét.
— De nem addig van ám az, kisasszony.
Megérdemlek annyit, hogy a valót megtudjam,

honneur-jeit az aspiráusoknak. Egy főherceg
sem adhat éppen csak pénzbeli honeráriumot,
borravalót a nagy értékű meglepetésért, a Deb-
reczenben készült hegedüért: csak is készletben
tartott emléktárggyal jutalmazza a figyelmet,
annyival is inkább többre becsüli majd az
első alföldi készítményt, mert Bihari híres
nótát a Burgban csak az olasz mester Stra-
divari hegedün találta fel.

Sőt az udvar, ideiglenes rendjeleit, viz-
szaköveteli, nehogy az érdemtelének elhéra-
dálhassák a személyre szóló hereditást.

A nagy méltóságok nemcsak ingyen pa-
lotát és istállót kapnak, de murit is csak ex
offo fillérekből csapnak. De miből traktáljon a
szegény nagyságos, ki nem rég lett királyi
tanácsos, kinek nem óbégat az obligat vi-
ulus, és csak a papiron kiált a titulus; csak
a kabátján ordít az ordó; mind megannyi
felkiáltó »insolvendo« kinek üres a boros
hordója, csak a gallerján és nem az orrán
virít a bordója? Az a nem számított trak-
tára kölcsön kér, vagy pumpol az államkasz-
szából, ha hozzáfér . . .

A rendkívüli kiadások aztán rendetlen
rátákat szülnék, mibe a hitelezők rendesen
belesülnek. Hogy az ördög vigye azt a sok
reváncsot, a hosszú kontóra és lére ereszt-
ett püncs-püncsot, melyet úgy melegében me-
legen megízlelünk, — de átkozott jég-
hidegen visszafizetünk!

Ha aztán az ellenőr ép jó pajtásnak,
nem oly végzetes még a mi csapásunk. Eltu-
soljuk éveket a fel-felgyülő hiányt . . . Hiszen
öt forintért ne mondják: elfogtuk a zsi-
ványt! . . .

No aztán milyen czímet adjunk a tolvaj-
nak, ha így nyomára jöttünk a sok bajnak . . .
ebben a rang adja a kvalifikációt, és a sa-
badelví part a klasszifikációt. Rendesen la-
tinul vagy görögül adnak czímet a bin nemé-
nek, ha valami nagy fejürről szól az ének.

Differenciák mutatkoznak vagy
legfőlebb defraudai az Ur, ha az állam va-
gyonában szabadon tur. A tolvaj uri asszony
csak kleptomániában szenved . . . az illem
legfeljebb ilyen czímet enged! . . .

Mi is lenne a világból, ha úgy külné,
hogy mindenki lop . . . a sok tolvaj hol ülne?
Bizony nem is a büzhödt börtönben, de in-
kább a bőr- és bársonyszölyében! Adás-vevés,

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Hamis bálvány.

A „Debrecezen” eredeti tárczája.

— Irta: Rostkowitz Arthur. —

I.

Terust behívta édes apja az irodába.

— Beszélni akarok veled — szolt az ő
nyers hangján, mint a hogy a paraszttokkal
szokott beszélni. — Irnok ur, menjen a járás-
bíróshoz addig.

— Igenis — felelte az irnok s egy
csomó aktát a hóna alá csapva, kilebegtet a
szobából.

— Férjtez adlak — kezdte az apa a
beszédet.

— De apám! . . .

— Semmi ellenvetés! Azon korban
vagy, midőn a lányoknak hamarosan tul kell
esni ezen. Persze nem úgy megy az, mint a
hogy a regényekben olvassatok . . . esőndes
ej, holdsugar, ábrándos esend, zsarnok apa,
ellenszegülés, szöktetés és végül esküvő! Az
életben nem így van ám ez fiaeskam. Husz
eves elmúltal, jól tudod. Attól féltem már,
hogy a nyakamon vénülsz. No de akadt egy
derék ember, ki nem engedte ezt. Megkérte a
kezed. Légy okos és ne szegülj akaratom el-
len. A kérő Sömörhelyi Gábor aljárásbíró.
Nem sokára járásbíró lesz, te pedig három
hét mulva a felesége. Megértetted?

— De én . . .

— Arra felelj: megértetted?

legyen az reám nézve a leglesújtóbb is. Vagy
talán megbánta volna már azt, a mit mohó
szívvvel mondott négy év előtt nekem? Hát
játékszere voltam én csak, a kivel az időt
töltötte, s most miután az irnok megunta,
férjhez megy egy másikhoz, kit alig ismer, de
tudja róla, hogy kényelmes jövőt fog biztosí-
tani számára?

— Ne beszéljen így Gáspár! Tudja
maga jól, hogy . . .

Kurcza Gáspár nem várta be, míg a
mondatot Terus befejezi, hanem megragadta
a lány fehér kacsóját szenvedélyesen s szívé-
hez szoritotta. égett a szeme, mikor a leányra
nézett. — Meglátszott rajta, hogy nagyon
szereti.

— Tudja jól, — folytatta a leány —
hogy milyen akadályok állanak előttünk. Is-
meri apám erőszakos természetét is. Sömör-
helyi ma megkérte a kezemet, apám odaigérté
és . . .

— És ön?

Szelid hangon mondta ezt a leány, de
határozottan. A szegény irnok szíve majd
meghasadt bánatában; nem tudott felelni,
csak nézett maga elé hosszan, mereven, mint
egy alvajáró, úgy hogy a leány szinte megré-
mült tőle. Sejtette, hogy most ismét rajta van
a sor, s egy kissé meg kell vigasztalni a sze-
gény fiut.

— Legyen erős, Gáspár. Maga férfi, s
könnyebben elviselheti a fájdalmat. Fiatal em-
ber és hamar fog felejtetni, meglátssa. Egy fél
esztendő mulva én már csak úgy fogok fel-
tűnni ön előtt, mint egy álomkép, mint valami
bolondos mese, mely megzavarta kissé életét.
— Az idő nagyon jó orvosa a beteg szívek-
nek . . .

ivás-évés a világ forgalma, ki nem forog benne azt elnyeli a pénz hatalma. Tolvaj légy! de legyen elébb rangod, mert hiába kötöd fel a harangot... ki jól meghuzza vastag kötelét, az megtalálja a la Tartar ételét!...

Istenem, milyen finom és kedves ember is lehet, ki mindenkor készen terített asztalhoz ülhet?! Ki nincsen arra utalva, hogy más-tól kicsalja a garast, és nem egyre dongja a közös mehkast, ki egyre fogyasztja a munkások készletét!

A férfinak kötelességévé tételt megküzdési a sorssal, hogy a drága megélhetés mellett még drágább becsületét megóvhassa. Ő a törvények alkotója, mert ő reá tartoznak a bűnök; de egyúttal megrontója is, ha a nő az örök szenvedő. Ha a férj csak egyre küzd, hogy szerzebbesen magának abból, a mit mások régen okkupáltak; hogy is tarthatja folyton szem előtt a tizparancsolat minden betűjét?! pláne paragrafusainak tizedikét; Ne kívánja a másét?!

Hát a pénz mire való? ... a leány pedig miért eladó? — A szamarat, az ökröt miért hajják a vásárra? ... a szolgáló leányt miért az intézetbe? — Miért ne kívánjuk azt, a mi felebarátunké, ha ő maga takarítja a szegény párákat? — Ne kívánjad a te felebarátodnak feleségét! ... Felebarát... feleség! ...

Mózes bizonyosan nem Pannoniában született, mert nem felezte, nem szegte volna meg a barátot, sem az asszonyt! — A fél barát tehát az asszonyé, a fél asszony a háziaráté. Így nem csoda, ha a sok »fél« úgy felgyűl és utoljára fél-tékenységet szül, de még a megvált felek újra egygyé lesznek, egyesülnek.

Bánffy Magyarország felebarátja; de kétszeres férfi ideálja, Him-fije az egész Ausztria ó Nagyságának. — Ezse is ugy annyira megosztva és Magyarország a kicsitől is megfosztva, nem feletem Ausztria néni, hogy bennünket meg nem bénít. A két félből: B i l - i n s k i és G l a n z : lesz a quóta-bilance.

A férfi egyedül a bűnbak; a bírő, a hőhéra és bírja önnön magának. Az eredendő bűn forrása vízőzönné vált, melyben az el-elmerülő férfi, küzd a végletekig; a szűnő veszeltyt hirdető galamb azonban mindég távol-

ról kíséri egy angyali nő képében. — Ha már férfinak születél, vedd fel a keztyűt, fel a keresztet; ha százszor elbukol: »férfi légy és ne hitvány győnge báb« ...

Nyílt sisakkal szállj szembe sorsoddal; ápd a bűnt mint az erényt gonddal... kedvesed megérdemli... hitvány, ki ezt meg nem érti! ...

A férfit rendeltetéséhez híven a börtönben is megdolgoztatják, kifejtve a legveszedelmesebb konkurrencziát az állami kötelezett-ségekkel tulterhelt polgársággal szemben: míg a nő, a szép bűnöst — mert férfi a bírója — »Mária-nostra« a boldogságos szűz kegyeibe ajánlja. Az ég őrizze a nőnemet, hogy az emancipáció haladtával valaha nő hozzon nő felett ítéletet! ...

Rendesen tehát a nők miatt gyűl meg bajunk... a decentralizált paradicsom lép-telen-nyomon kínálkozik... a felszaporodott Évák pedig most is, az eredendő bűn hatása alatt, egyre fordják a kormos almát a házakhoz, hol rendszeresen szűresülnek az importált édes mérget, a kávét ...

Valóban mérge a kávé? — L a s s u méreg, mert a »kávé« az »Évák« visszája... de azért:

»... Nőnek születni szép és nagy gondolat!«

Hogyne?! midőn »érted élek, érted halok!« hangzik egyre a gondolat! ...

Szász Domokos kudareza.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerületi gyűlés feloszlása.

Az erdélyi ref. egyházkerületnek szombaton kezdődött az idei tavaszi közgyűlése, melyen teljesen nyilvánvalóvá lett s ennél fogva óriási botrányt idézett elő Szász Domokos püspöknek az a régi törekvése, hogy a nagyenyedi ev. ref. kollegiumot lassanként tönkretegyje.

A kedvező alkalmat elérkezni látta a püspök, midőn a kolozsvári theol. fakultást megalapította s oda az egyik nagyenyedi tanárt hívta meg s halálózás folytán még két tanszék üresedett meg Nagy-Enyeden. Szász Domokos úgy gondolkodott, hogy meghívja a 3 tanszék betöltését az által, hogy előbb el-

fogadtatja a közgyűléssel a papképzés egy-séges szervezését, mely után már nemcsak a három üres tanszék betöltése, hanem az egész főiskola felesleges lesz Nagyenyeden.

Pedig senkinek sem kell bővebben fejtegetnünk, mily nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy a nagyenyedi kollégium a maga épségében és fenntartásában örök időkre fennálljon. A történelmi jogok és a mai társadalmi és politikai helyzet alakulása egyaránt parancsoló szükségként állítja a nagyenyedi Bethlen főiskolának fennmaradását a protestáns, sőt az egész magyar közvélemény elé!

Lehetetlen, hogy ezt a háromszázados intézményt, mely annyi vész-vihar közt még a testvérintézetek tanárait és tanulóit is magába fogadta nem egyszer, midőn azokat kiűzték rendes otthonukból, s most egy püspök kedvez intézete miatt akarnak azt eltörölni, holott Nagyenyedet magát, de még az egész Alsó-Fehér megyét is végveszély fenyegetné a magyarság szempontjából, ha a nagyenyedi főiskola megdőlné.

Terve azonban megtört az elnökölő Bethlen Gábor gr. erején. Nevezetesen a kolozsvári theologiai fakultás létesítésekor az egyházkerület kikötötte, hogy a nagyenyedi theologia kérdése bolygatva nem lesz, sőt az egyházkerület az elhunyt nagyenyedi tanárok helyéből megkezdte az újak megválasztását, az igazgatóság azonban minden emberi számítás és törvényesség ellenére a közgyűlés tárgyszorozatából a kandidáló bizottság kiküldetését s így a választást is kihagyta s e helyett a gyűlés végére oly határozati javaslatot vitt fel, hogy a nagyenyedi theologia feloszlatassék s így válasszassék legye.

Ezt a javaslatot Bánffy Dezső br. sem helyezte s ezért nem is elnököl s az elnökölő Bethlen Gábor gr. a püspöknek és az igazgató tanácsnak kijelentette, hogy a terv törvenytelen, hozzá nem járulhat s e szerint fogcselekedni.

Igy történt aztán, hogy már szombaton délelőtt kitört a vihar Zeyk Dánielnek, a kollégium főgondnokának azon indítványa fellett, hogy előbb válasszak meg a nagyenyedi tanárokat s csak azután tárgyaljak a papkép-

— Még jobb a sárga föld — felelte Kurcza elkéseredetten.

— Ne mondja azt; meglássa, olyan hamar elmosódnak emlékekben az én vonásaim, hogy ha néhány év múltán találkoznunk valahol, meg sem fog ismerni. — Felejteni fog, higgye e.

— Soha, soha! — erősítette az. — Az én szívem nem való a másodvirágzásra, eöbbs megszakad a csalódás fájalmában.

A leány csendesen sirt; olyan galambszívű volt ő is, mint szegény édesanyja, a kit alig két esztendeje kísérték ki a temetőbe. Ő is mindig meghajolt az édes apja előtt, a ki nem egyszer igazságtalan is volt hozzá. Sirt és hallgatott.

— Ma este lesz az eljegyzés? — kérdezte Kurcza kétségbeesetten.

— És az esküvő?

— Harom hét múlva.

— Majd meglátjuk, hogy lesz-e bátorsága a holttestemen keresztül lépni az oltár elé és hamisan esküdni?

— Ne izzón a kétségbeesés karjaiba — zokogta a leány megrettenve a fenyegetés iszonyatosságától.

De Kurcza már ezt nem hallotta, hanem rohant ki a szabadba, hogy ne lássa a leány előtérő könyeit. Nem akart gyöngének látszani előtte.

II.

Kurcza Gáspár egy szegény árva fiú volt. Tanulmányait nem tudta bevégezni, mert özvegy édes anyja halála után segély nélkül egyedül állt a világban. Így került azután Tarpóchy Dániel ügyvédi irodájába irnoknak; fizetése kevés volt ugyan, de azért meg volt elégedve sorsával. Harom év múlva mindenki úgy tekintette már, mint egy családtagot,

csak a princípális maradt vele szemben olyan rideg, mint a legelső napon, mikor a házához fogadta. Ilyen volt a természete.

Mindig ennél a családnál volt, nem járt sehova. A leány és közte benső barátság, később pedig a legforróbb szerelmi viszony fejlődött. Nem gondoltak az akadályokra, melyek jövendő boldogságuk elé gördülnek. Azt hittek, hogy örökké fog tartani ez a vágyélményi szerelem, mely nem forralja a vért, nem hozza izgalomba az emberi idegrendszert. Inkább lelki, mint anyagi volt ez a szerelem; azt a másikat nem ismerte egyikük sem. És most vége ábrándjaiknak, örökre vége.

... A tagas ebédőben már gyülekeztek a vendégek, mikor a boldog vőlegényjelölt, Sömörhelyi Gábor aljárásbíró jelent meg az ajtóban az ajkán azzal a kiállhatatlan, édeskés mosolylyal, mely a ravasz emberek sajátja. Az ilyen emberek mindig mosolyognak, még akkor is, ha arczul ütök őket.

Sömörhelyi apró szeméit gyorsan jár-tatta körül, majd hajlongva a jövendőbeli apósa felé tartott, ki szívlyesen üdvözölte.

Kurcza Gáspár az irnok, szerényen meghuródott az ablakmélyedésben, s vad gyűlölettel tekintett Sömörhelyire, ki leereszkedőleg nyújtotta felé kezét.

— Jó napot Kurcza ur!

Gépiesen odanyújtotta ő is a magatét, s úgy megszorította, hogy az aljárásbíró felsziszszent fájalmában.

— Ugyancsak magyarosan szorította meg a kezemet — mondta az ujjait rázogatva.

— Bár a torkod szorithattam volna úgy meg; — gondolta magában az irnok — majd hangosan tette hozzá: Megfeledeztem magam-ról, bocsánat!

— Fel van indulva kedves barátom — folytatta Sömörhelyi édeskés mosolylyal. Bántja talán valami? No-no, csak ne tagadja, a szívébe látok én.

— Csakugyan? — válaszolta Kurcza epé-en.

— Fogadni mernék rá, hogy eltalálok A szemeiből azt olvasom ki, hogy ...

— Hogy?

— Keresd az asszonyt!

Ezzel az ámuló Kurczát a laképnél hagyva, a vendégekhez fordult, kik előre is a legjobb kívánataikkal halmozták el.

— Nagyon jól választott Sömörhelyi ur — mondta a gyógyszerész. Mindnyájan megöltünk lepetve, mikor az első hírt meghallottuk, hiszen olyan váratlanul történt az egész, hogy idők sem maradt gondolkozni felelte s ime most már az eljegyzésre jövünk. Nagy kópé maga Sömörhelyi ur — tette hozzá a kaczer a-szonyka bizalmasodva — udvarolt lánynak, asszonynak, özvegynek, é-c-kig az orránál fogva vezetett mindenkit s most kisl, hogy azt szerette, a kinek nem is udvarolt!

Sömörhelyi kezet csókolt a kaczer asz-szonykának és újból mosolygott, mintha azt mondta volna: Ilyen vagyok én; engem ugyan ki nem ismertek!

E pillanatban lépett a szobába Terus. Föltűnően halovány volt. Sömörhelyi odasieltt hozzá s udvariasan hajlongott előtte; a lány hideg fejbőlintással üdvözölte.

Az orvosné odafordult a gyógyszerész-néhez:

— Nem találod halványnak a meny-asszonyt?

— Én is ilyen voltam.

zési javaslatot. Oly vihar tört ki erre, hogy Bethlen gr. kénytelen volt a gyűlést felfoszlatni, mely jelenet délután ismétlődött.

Erre Szász Domokos pártja más elnökkel összehívatta a gyűlést vasárnap újra, mely tény ellen Bethlen hívei tiltakoztak ugyan, de azt csak tudomásul vették, természetesen.

Hogy mennyire törvényellenesen járt el a püspök, bizonyítja az a hivatalos levél, melyet csak a püspök pártjának tagjai kaptak meg, melyben az enyedi kollegium eltörési szándékát bejelenti, az ellenpárt előtt pedig elhallgatja.

Az egyházkerületi gyűlés tehát véget ért a nélkül, hogy Szász Domokos titkos javaslata tárgyalható lett volna, s csak pár hét múlva hívnak újra össze rendkívüli közgyűlést, a melyen bizonyára a jog, igazság és törvény tisztelet fog győzni annyival inkább, mert a nagyenyedi kollegium vagyonát más intézetre átruházni nem lehet, a kolozsvári intézet hiányait tehát ez által nem pótolhatók.

Természetes, hogy a püspök ur jubileumán csak az ő pártja ünnepelt, volt felköszöntő, üdvözlő irat, távirat és faklyaszene, az természetes, de a püspök ur kudarczán nem szóat változtat.

K. Cy.

Hajdumegye a múlt hóban.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta április havi rendes ülését Dégenfeld József gr. főispán elnöklété alatt, melyen az egyes szakelőadók megtették jelentéseiket a vármegye állapotáról a múlt márczius havában.

Az alispáni jelentésből a következőket közöljük:

Alispáni jelentés.

A vármegye közbiztonsági viszonyait teljesen jók voltak, hasznos háziállatok egészsége azon kedvezőtlen volt, sertésvesz terjedt, már Földes, B.-Ujváros, Egyek, M.-Pécs, és A.-Józsa községekben is fellépett, Nádudvaron pedig Forrai Henriknek „Bojár” pusztáján is jelentkezett. Ezek valamint H.-Samson község

és H.-Nánás, H.-Szoboszló, H.-Böszörmény és határai szoros zár alatt, a többi községek forgalmi korlátozás alatt vannak, a sertés vásár elhajtása az egész megye területén el van tiltva. Az óvintézkedést megtették. A száj és körömfájás B.-Ujvárosban a múlt hó 12-én megszűnt.

A fegyelmi ügyekről ezeket mondja: „Id. Uzonyi Péter h.-böszörményi adóügyi tanácsnok fegyelmi ügye a miniszterium előtt van. — Dr. Schuk József h.-hadházi közs. orvos ügye a t. ügyésznél véleményadásra vár. Ferenczy Elek főszolgabíró és H.-V.-Pécs közs. előjárósága ellen a nagyföldi erdő fatermékeinek eladása körül észlelt szabálytalanságok miatt felsőbb helyről elrendelt fegyelmi eljárást megelőző, illetve fegyelmi vizsgálati iratok alapján f. évi február 25-én hozott dorgálást kimondó határozat ellen ügy Ferenczy Elek főszbiró, mint Kovács Lajos k.-pécsi közs. bírósági és Kóhutovcics Lajos községi jegyző felelősséget adván be, az ügyiratok II. fokú elbírálásra várnak.

A Kőműves Antal H.-Szoboszló városi aljegyző ellen rendetlen pénzkezelés és az adófőkönyveknek saját előnyére tett meghamisítása miatt elrendelt és foganatosított vizsgálat alapján hozott hivatalvesztést kimondó I. fokú határozatot jóváhagyó II. fokú hat. jogerőre válva, a vonatkozó összes ügyiratok a h.-szoboszlói bírósághoz áttétettek. Újabb fegyelmi ügy nem merült fel.

Az ügyforgalom a következő volt a múlt hóban: Közigazgatási ügyek közül februárról elmaradt és márcziusban érkezett összesen 1565 ügydarab, elintéztetett 1343, hátrány tehát 220 db. A közig. bizottságnál: elmaradt és érkezett 175, elintéztetett 125, hátrány 47.

Tanügy.

Tanfelügyelő jelenti, hogy iskoláztatásai közt Szovátan az óvodai igazgatási házakat pótolta, Szoboszlón f. hó 7-én megnyitott a dajkaképző tanfolyam, Tégláson menedékházat szerveztek, hozzá telket és épületanyagot gróf Dégenfeld Gusztáv adott, Nádudvaron legközelebb megnyitják az óvoda, Böszörményben elrendelték az építést; B.-Ujvárosban az előjáróság a fizetés visszatartása és a helyiség bérletének felmondása által lehetetlenné teszi a menedékház működését. A közig. bizottság

a b.-ujvárosi menedékházi dajkák fizetésének visszatartása miatt, holott egyszer már kötelezve volt rá az előjáróság, a főszolgabíró 8 nap alatt leendő jelentéstételre utasította. Tanfelügyelő kéri még a hatóság támogatását az iskolai millenniumi ünnepek tárgyában. A közigazgatási bizottság az összes hatóságokat ez irányban utasítja.

Pénzügy.

Befolyt az elmúlt márczius hóban egyes adókból 12,213 frt 06 kr, hadmentességi adókból 181 frt 84 kr, bélyegjövendékből 20843 frt 56 kr, jogilleték 9780 frt 84 kr, díjjövendék 62 frt 95 kr, dohányjövendék 54,704 frt 42 kr, határvámjövendék 5961 frt 59 kr, fogyasztási adó és italméresi jövendék 22139 frt 43, összesen 125,883 ft 32 kr. Fizetési halasztás adókötelezettség teljesítésére egy esetben, házádomentesség meghosszabbítása egy esetben sem fordult elő.

Közegészségügy.

Dr. Losonczy Ákos vármegye főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot Hajdumegyében márczius hóban eléggé kedvező volt február hónapéhoz viszonyítva. A halálozás nagyobb számát és a szaporulat kevesedését tekintve valamivel rosszabbak voltak a viszonyok. Az uralkodó kórjelleg lobos és a légző szervekre vonatkozó, különösen nagy számu tüdőlobban nyilvánul. — Leggyakrabban előforduló halálok a tüdőlobos. — Gyermekeknél az aggkóriob ordult elő nagy számmal. A heveny fertőtlenítő kórok mérsékelt megbetegedéseket okoztak. A múlt hónapban az egész megye területén semmi járvány nem uralkodott, kivéve a mikespécsi vörheny-járványt, amely azonban már a múlt hó első felében teljesen megszűnt. Roncsoló toroklob 13 betegben 53 kóresettel fordult elő. Ebből fölgögyült 32, meghalt 15, kezelés alatt áll 6 egyen. Vörheny 7 községben 85 megbetegedéssel volt. Gyógyultan elbocsátottak 60 egyen, meghalt 14, 11-et pedig tovább gyógykezeltek. Kanyaró előfordult 27 esetben, 5 halálozással végződött. Veszett eb marasa következtében 3 egyént a bpesti Pasteur-fele intézetbe küldtek fel gyógykezelés végett. Rendkívüli halálok (égés, megfúlás) négy esetben adta elő magát. Öngyilkosság Nádudvaron, kettő Böszörmény-

— Még a szemei is ki vannak sírva. Ez nem szerelmi házasság lesz!

— Az enyém sem volt az és lám mégis asszony lett belőlem, s mondhatom, hogy nem bántam meg. Terus is úgy lesz, meglátod.

Tarpóchy Dániel az asztalhoz tessékelt a vendégeit. Az arca olyan közönyös volt, mintha csak egy somnás eljárást vett volna fel. A homlokán mégis összefutottak a ráncok, mikor leányának holihalovány arcára tekintett. Szinte ki lehetett olvasni a tekintetéből, hogy másképpen parancsolta ő ezt, s nem tettek az ő kedve szerint. Az ő nyers, kemény hangján tudatta ezután vendégeivel az örömhirt.

Kurcza szerényen az asztalvégén huzódott meg. Nem vette észre senki sem, hogy összerendezte, mikor Tarpóchy a jeggyűrű tálcát a lánya elé tartotta. Ki is gondolt volna a szegény irnokkal? Ki kereste volna az összefüggést a gazdag Tarpóchy-lány és az irnok kölcsönös haloványága között?

Mikor a pecsétes üvegeket kezdték bontogatni, Kurcza felállott az asztaltól s ki akart surranni az ajtón, de a princípálisa észrevette.

— Hova akar menni?

— Az irodába megyek ügyvéd ur. Nehány határidős ügydarabot kell holnapra elintéznem, azt akarom még elvégezni!

Szorgalmas fiú — gondolták a vendégek. Nem is csoda, ha remekül megy az ügyvédi iroda!... Csak Terus gondolt mást, mikor lopva a távozó után tekintett: milyen kiméletes ez a szegény Gaspár! Később eszébe jutott e fenyegetés s remegve gondolt arra, hogy míg ő itt az eljegyzését ünnepli egy másik férfival, addig Kurcza a szobájában vértől el-

borítva fekszik a padlón... A pohárcsengésén keresztül szinte hallani vélte a haldokló sóhaját.

III.

— No még ilyet se láttam — mondta a pörge nyelvű gyógyszerésznek, mikor a menyasszonyt ájultan vitték szobájába.

Nagyon kellemetlenül érezte magát, az egész társaság, de az apja megnyugtatta őket.

— Tulságosan befűzte magát s bizonyosan többet talált enni keleténél. A forró levegő, az erős bor, a dohány füst, mihez nincsen szokva, elkábították kissé, de a szobájában már jobban lett, s erőnek erejével vissza akart jönni. Persze én nem engedtem. Holnapra már el is fogja felejteni mostani rosszullétét.

Igy mentegődzött az apa a vendégek előtt, kik néhány pillanat múlva már visszatértek az előbbi társalgás medrébe, s ügyet sem vetettek a kellemetlen jelenetre. Mintha semmi sem történt volna.

Terus, a mint az apja távozott, kiküldte a szolgát: azt mondta neki, hogy aludni akar, azután izgatottan magára kapkodta ruháját és kisurrant a sötét folyosóra, melynek tulsó végében Kurcza szobája volt. Czipőjét nem huzta fel, nehogy lépteinek zaját meghallhassák; a nők ovatossága nem hagyta el a kétségbeesés percében sem.

Az ebédés előtt megállt. Belülről zagya hangok, a mulatozó társaság zsvaja hallatszott ki a folyosóra.

Nagyon jól érezték magukat odabenn. Azután tovább surrant a falak mellett, s Kurcza ajtaja előtt megállt.

Kezét a szívére szorította, mintha annak

lázás verését akarta volna megállítani. Azután bekukkant a kuleslyukon.

Odabenn sötétség volt és nyomaszó csend. Megnyomta a kilinest. Az ajtó zárva volt.

Halkan kopogtatott. Semmi válasz. Ismételte a kopogtatást kétszer, háromszor...

— Ki az? — hallatszott belülről Kurcza hangja.

— Én vagyok, Terus — felelte a leány remegő hangon. Erresszen be. Beszélni akarok magával.

— Holnap is ráér erre a kisasszony.

— Nem, nem... ma akarok magával beszélni; holnap már késő lehetne.

Kurcza kinyitotta az ajtót. Terus a szobába lépett.

— Lämpást gyujtok.

— Nem kell, elmondhatom én azt sötétben is.

— Minő megmondhatatlanság! Ha megtudná az édes atya, a milyen dühös ember, megölne bennünket.

— Senkisémet látott — lihegte a leány szakadozott hangon, Roszullétét szinlelttem, s ott hagytam őket, hogy beszélhessenek magával.

— Nem tette helyesen.

— Feltem, hogy valami bolondot talált tenni; balsejtelmek gyötörték... Nem tudtam ott maradni... Az életét fejtettem, — mert... szeretem!

Kimondta a végzetes szót. Nem lehetett többé visszavonni, de nem is akarta. Olyan jól esett neki, hogy megmondhatta.

Kurcza hallgatott, mire néhány pillanat-

ben, Nánáson, Földesen 1—1 történt. Mind a négy esetben felakasztották magukat az öngyilkosok. Az egészségügyi személyzet körében sajnos változás történt. H-Nánás főorvosa Szalay János múlt hó 28-án meghalt 59 éven át volt főorvosa, sebész-szülész mester, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, megyei közigazgatási bizottsági tag, és több tudományos társulat tagja volt. A szabadságharcban mint honvéd vett részt. Orvosi működését jeles szakértelem, páratlan ügybuzgalom, meggyerő modor jellemezte. — A népesedés a következő volt márczius hóban: Született 511, halva született 21, elhalt 422 egyén, szaporulat tehát 68.

Ujdonságok.

Április 14.

Nevezetes dátum, nagy lelkesedésnek örökös tanuja. Szemtanuit idestova mind learatja kaszája a rohanó időnek, csak hirmondóul áll még a keményebbjeből néhány törzs, hogy tanítson bennünket gyöngye utódokat, mint kell a hozzát szeretni.

Nincs ma hozát való idő, de nem is volna jó, ha meg kellene mutatnunk, hogy méltók vagyunk-e a nagy elődökre, mert féltjük, hogy nem akadnának utódai, a kik nem a 47 év előtti debreczeni nagy napot, hanem annak előzményeit is képesek volnának életre kelteni. Április 14-ike! Jusson eszébe mindenkinek e napon, hogy nagyoknak még a tévedései is nagyok s a tévedéseket is a nagy hazaszeretet diktálja nekik.

Tévedhetett a debreczeni nagytemplom parlamentje 47 év előtt, midőn hallgatott a legigazabb magyarra, a ki vezére volt a népnek akkoron. De tévedése a nagy hazaszeretet fenséges megnyilatkozása volt.

Fáztak e napnak még említésétől is a hatalmasok, amíg Turinból üzengetett nekünk a szent öreg, akit tanulságul tartott fenn az ég 45 éven át e nagy nap elmúltja után s még

nyí esőnd után Terus tovább folytatta.

— Mindig magát fogom szeretni Gaspár!
— Engem szeret és másnak lesz a felesége — felelte töredezet hangon Kurcza.

A leány lehajította fejét.

— Meg kell lenni . . . apám kényszerít rá! . . . De azért magát szeretem . . . Ne essen kétségbe Gáspár . . .

Majd suttogó, forró hangon tette hozzá
— Ha nem is lehetek felesége, lesznek a szeretője!

Ezt akartam mondani, ezért jöttem ide éjnek idésén . . .

Kurczával forgott az egész világ. Azt hitte, hogy az egész ház rája szakad. Ez azonban csak néhány pillanatig tartott, mert a másik perczen már lefejtette nyakáról a leány karjait, s durván eltaszította magától. Azután kinyitotta a ajtót,

— Távozzék! — kiáltott parancsló hangon.

A leány könyörgő tekintettel nézett Kurczára, s fejét lehajtva egy kissé ingadozó leptekekkel távozott. Meg volt törve teljében.

De Kurcza sem különbben, mert a bálvány, melynek szívében oltárt emelt, irtózatossá robajjal omolt össze maga alá temetve az első szerelem légvárait.

Tarpochy Terus három hét múlva, csakugyan Sömörhelyi Gáborné lett. Kurcza Gáspár megkímélte attól, hogy holttetésen keresztül lépjen az oltár elé hamisan esküdni. Két hettel előbb elutazott. Mondják, hogy nagyon jó állást kapott a fővárosban.

halóporában sem tudott neki megbocsátani az, akit e napon Magyarország uralkodói sorából 45 évvel azelőtt kitörölt . . .

Amde a szent öreg immáron halva van, nincs kitől tartaniok azoknak, akik rettegtek a mai naptól, átveheti immár birodalmát április 14-dike és mindnyájunk lelkében, hol szent emlékeik sorban állnak őrt gondolataink felett.

A mindent elfeledő, nagy hazaszeretet emléknapija a béke anyala hirdeti már igéit a népnek, mondván: Én jöttem el hozzád, — hogy tanuljad tőlem az igazságot, testvérem, az ellenkezés megtette közeledését, mert ıme megértették egymást azok, — akiknek azelőtt nem valhattak szót az ő ajkai. Az én testvérem megnyitotta azokat, s megnyitván gondoskodott róla, hogy legyen mit beszélni . . . De immár nincs szükség ő reá, én jöttem el hozzád népe a magyarok Istenének, hogy megtanítsalak az élet igazságára: Mindeneket megbocsássatok, de semmit el ne feledjétek!

* **Pártunk figyelmébe.** Ma van az utolsó nap, melyen az adófizetés megtörténhetik úgy, hogy a jövő évi képviseléválasztásokra jogosult választói minőséget megszerezhessek. Ennek feltétele ugyanis az, hogy minden választó egész múlt évi adótartozását legkésőbb a mai napon befizesse, vagy ha több évi adóhátraléka van, annyit törlesszen belőle a mennyit egy évi adókötelezettsége kitesz. Nagy kérdések sorsa dől el a jövő évi képviseléválasztásokon, — a gazdasági kiegyezés és a közigazgatás államosítása van szóban, mindkettővel szemben ki kell fejtenünk minden erőnket, ne mulassza el senki pártunk tagjai közül az utolsó alkalmat, hogy a jövő évi képviseléválasztók listájába bejuthasson!

* **Az alsó-szabolcsi tiszai ármentesítőtársulat** folyó évi április hó 27-ik napján d. e. 11 órakor Debreczenben a városháza nagy tanács-termében rendes közgyűlést tart. Targysorozat: I. Számadás vizsgáló küldöttségnek az 1895-ik évi számadásokra vonatkozó intézkedés. II. Habinay Kálmáné tarcazi artérbirtokos reklamatiója artér megállapítás ellen. III. A társulat igazgató választmányának az alábbi külön tárgysorozatban foglalt ügyekre vonatkozó érterjesztése s javaslata. A közgyűlést megelőzőleg ugyancsak Debreczenben a városháza nagytermében folyó évi április hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor igazgató választmányi gyűlés fog tartatni, melynek tárgysorozata a következő: 1. A tokaji sóház alatti partvédőmű felülvizsgálati jegyzőkönyve — erre vonatkozó jelentéssel. 2. Viskey Mihály és neje altai megvett tokaji kisajátított terület adásveteli szerződésének jóváhagyása. 3. Földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur 78115/895. sz. rendelete a kat. háromszögeltér jelek megőrzése és fentartásáról. 4. Ugyanannak 78.200—895 és 101.880—895 sz. magas rendeletei a t. d. dobi partvédezetéről s ennek költségeihez járulásról. 5. Ugyanannak 80.235—895 sz. magas rendelete az 1896 évi költségelirányzat jóváhagyásáról. 6. Ugyanannak 72.006—895 sz. rendelete, melyben a hatóságok ipari és terménybeli szükségleteinek beszerzésénél követendő eljárási szabályokat közli. 7. Ugyanannak 102.135—895 sz. magas rendelete, melyben jelentésre hívja fel a társulatot a 29.636—894 sz. magas reádelet folytán a belvízügyben tett intézkedéseiről. — 8. Ugyanannak 18.821/896. sz. rendelete a társulat védvonalainak telefonhálózattal ellátásáról, t. főmérnök erre vonatkozó jelentésével. 9. Jelentés Németh János körtöltési felügyelő elhalálozásáról, ennek folytán özvegye nyugdíjának megállapítása s a megüresedett felügyelői állás betöltéséről intézkedés (Folyamodnak Rizner Károly társ. segédfelügyelő s Gammet Béla tiszaluczi lakos.) Kádár Mi-

hály elhalt gátör neje nyugdíjának megállapítása. 10. T. főmérnök jelentése az árvízről, ezzel együttesen a nmélt. m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 2064/896. számú vonatkozó rendelete s ennek folytán tett intézkedések előterjesztése. 11. T. főmérnök jelentése a folyamatban lévő építkezési ügyekről. 12. A tiszavölgyi társulat központi bizottságának felhívása folytán véleményadás az árvédekezésnél követendő eljárásra nézve, a műszaki tanács által tervezett s a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter ur által 2440/896 sz. magas rendeletben — előzetesen az összes társulatokkal közöltetni rendelt „Javaslat”-ra nézve, t. főmérnök vonatkozó jelentésével. 12. Földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 68353—1896. sz. rendelete az artérfejlesztési ügyben hozott V-ös bizottsági fellebbezett határozatok feloldásáról. 14. Társulati igazgató jelentése a folyó ügyekről, és pedig: a) Az artérfejlesztési ügyről általában s különösen Tarczal község artérfejlesztéséről. b) Az 55-ik számú átmetszés területének bérletéről. c) Hátralékokról: a nagymélt. m. kir. pénzügyi Miniszter ur 85901—1895. sz. magas rendeletével. d) Milleniumi kiállítás, monografiáról, milleniumi fák ültetéséről, és egyéb folyó ügyekről.

* **Időjelzés április 15-re:** szeles hőszüvedés, keleten csapadék.

* **Magyar Osztály-Sorsjáték.** II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása naponként, de legkésőbb május 2-ig eszközölhetik. A sorsjegyek megújítása a sorsjegyeken jelzett elárusítóknál eszközöltetik és pedig a sorsjegy visszaszolgáltatása és a megújítási díj: 1 egész sorsjegyet 20 frt, 1 fél 10 frt, 1 tized 2 frt és 1 huszad 1 frt befizetésével (mind a három osztályra érvényes sorsjegyeket) nem kell megújítani és a III. osztály huzásán minden további nélkül résztvesznek. Hogy a sorsjegytulajdonosoknak épen a megújítási határnap lejártakor (május 2) való óriási tolongása elkerültesse, ajánlatosnak mutatkozik, miszerint mindenki igyekezék a III. osztályu sorsjegyeknek minél előbb birtokába jutni.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Debreczen április 14.

Ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök Szilágyi Dezső.

Kormány részéről jelen vannak: Báuffy Dezső báró, Daranyi Ignác, Wlassics.

Napirend előtt Krajcsik Ferencz előadó heterjeszti s mentelmi bizottság jelentését Podmaniczky br. és még több más képviselő mentelmi ügyében.

A földmívelési tarca költségvetésénél első szónok Papp Elek, ki a vízkárok ellenében a költsönös biztosítási intézmény létesítésé kivanja.

Beszéltek még Sima Ferencz, Ugron Gábor, Szalay Imre, Ónody Géza, Pécshy Tamás és Mezey Mór, mindnyájan röviden különböző tetelek mellett.

Daranyi földmívelésügyi miniszter válaszolt Papp Eleknek, hogy a költsönös biztosítási intézet felállítását helyesli.

Ülés vége 2 órakor.

Podmaniczky kiadatása.

Budapest, apr. 14. A „Debr.” ered. táv. Krajsik Ferencz, a mentelmi bizottság előadója a képviselőház mai ülésén heterjesztett jelentésében Podmaniczky Frigyes bárót, a szabadpárt elnökét, a Kasits-ügyben kiadni javasolja. (Podmaniczky maga kérte kiadatását.)

Jánky tábornok és Pejervary br.

Budapest, ápr. 14. (A „Debrecezen” ered. táv.) Jánky altábornagyot nyugdíjazták. A nyugdíjazás hír szerint azért történt, mert a tábornoki gyűlésen mely elhatározta, hogy t-stű etileg tisztelgnek Pejervary br miniszternél Kasics röpirata alkalmából, a bizalom nyilvánítás ellen tiltakozott.

Színház és zene.

Hentallerné Pauli Mariska urnő vendég-szereplése.

III.

LILI.

április 13.

Ez a pártatlan népszerűségű enekes vigitéket kétségtelenül Lili alakja tette olyan vonzóvá, olyan ellenállhatatlanná. A gondolat melyből Lili alakja megszületett, drámailag rendkívül értékes, s hozzá megkapó, eredeti. A nő, emberi sorsunknak Istentől adott legfőbb jutalmát kíséri végig, az életnek azon az egész hosszú útján, a mely a szív érzelmeinek első megébredésétől addig a női szempontból éppen nem kívánatos idő pontig terjedt, a midőn az embernek legfontosabb életeseiményei is fejedés sűrű ködébe merülnek, a melyből csak nagy nehezen bírja kibontani őket az, erejében megakadt emlékezés.

Látjuk a serdülő hajadont, a ki szive első mozdulatával beleszeret a legelső csinos arcú, deli természetű fiuba, s nem kérdezi, nem kutatja annak se nevét, se rangját, se állását nem gondol a jövőre s csak a jelen virágait szeretné leszakítani.

Látjuk azután a gyönyörű asszonyt az érdekhazasság nyomorúsága, lelki insége között; oldalán olyan férfiek, a kit mindenki es minden érdekel, csak a felesége meg a saját haza nem. És lélektanilag ha indokoltak nem is, de megmagyarázhatónak tartjuk, hogy az asszonyt a körülmények megejtik.

Igen, a körülmények. Lili lelki arcképét ez teszi rokonszenvenessé, ez engesztel meg bennünket iránta, hogy ő maga küzd a kísértés ellen, ki akar térni Plenchard elől, de éppen ferje az, a ki a maga csapodársága miatt feláldozza, ha nem szándékosan is, a feleségét.

Hentallerné Pauli Mariska urnő Lili-jét ez az ő helyes felfogása emeli fölébe mindazoknak a többi Liliknek, a melyeket alkalmunk volt a színpadunkon látni és megfigyelni. Ő a tiltott gyönyörök mezején nem vadász, hanem aldozat.

Igy lesz érthetővé a nagymama prűderója, ájtatos vezeklése s unokája iránt való pedáns szigorúsága is.

A mily helyes és nemes volt a nagy művész nő drámai felfogása, olyan bájos, olyan természetes, olyan tökéletes volt játéka, ábrázolása és minden mozdulata. Az öntudatos természetesség, a művészetnek ez a nagy titka, ömlött el egész tegnapi szereplésén.

Pedig minden tekintetben művészi játéka csak kisebbik eszköze annak a bűbájos hatásnak, a melyet a hallgatóságra gyakorol.

Hangja és éneke még játékánál is nagyobb hatalom. Haugsulyozottan választjuk ketté ezt az egynek látszó hódító fegyvert. Mert a legszebb hang is hidegen hagy, ha az éneklés művészetének minden eszközével nem bír egyformán rendelkezni s viszont a legjellegesebb iskola sem ér semmit alkalmas hanganyag nélkül.

Hentallernének a hangját nagyon nehéz jellemezni. A finomságnak, a lágyágnak, az erővel és kitartással való szerencsés szövetkezése az, a mely jellemez, kifejez, tolmácsol minden érzést, minden gondolatot, sőt az érzés és gondolat legaprólékosabb árnyékait is. Főleg ez az utóbbi teszi az ő hangját olyan ellenállhatatlanná, olyan édes varázsúvá. Nem

harsogja tul a trombiták és czintányérok pokoli zsváját, de versenyre kél a hegedű legfinomabb hurjaival s tévedesbe ejt bennünket vajjon ének-e az a mit hallunk, — avagy már zene.

És ami az éneket illeti . . . olyan iskolával hazánkban egyetlen művész nő sem dicsekedhetik. A nagy Pauli és a feledhetetlen Markovics Ilkának édes leánya a művészi tökély templomában nőtt fel s véreben volt, vele született mind az a képesség, a mit a gondos képzés a virtuóz-ágig fokozott.

A ki igazi, nem rendezett, nem jelre lámadó és intésre elhallgató, hanem őszinte és értékes tapsvihart szeret hallani. annak ott kellett volna lenni tegnap este a Lili előadásán és szive repesett volna az örömtől, látva a páholyok és a földszint előkelő, műértő közönségét lelkes tapsra buzdulva.

Soha még művésznőt őszintebben és lelkesebben nem ünnepeltek, mint Hentallernét tegnapi szerepében, ennek is főleg a 2-dik felvonásbeli részleteiben.

Kar, hogy az előadást egyéb részleteiben sok fatum érte. Tiszta y, a kinek Plenchardja kitörülhetetlenül be van vésődve emlékezetünkbe, tegnap este annyira rosszul lett, hogy nem játszhatott, s így kénytelen volt szerepét Hadaynak átadni, a ki sok jó igyekezettel, sőt jó kedvvel játszotta meg ezt a fontos, nehéz szerepet, de — természetesen — a készületlenség minden ismertető jelével.

De la Grange Batailairé bárót Könyves Jenő próbálta játszani, de az ő nagy elődje, Tapoleczai remek alakítása után még csak számbavehető vázlatnak sem járta meg az, a mit tegnap este láttunk tőle. Azok a finom színek, azok az előkelő árnyékolások, azok a kifejező dikciók, a mikhez Tapoleczai annyira hozzá szoktatott bennünket, mind — mind hiányoztak az ő tegnapi szerepéből.

Gazdát eserélt és folyton ifjodó nagybátya Sainte Hypothese Vicomte szerepe is. Kérz Emernek volt remanis karrikaturája. Most ifju Német tett vele kísérletet ő tőle elég elfogadhatólag.

A Locsarekné örökébe Kissné lépett a nélkül azonban, hogy elődjét nem hogy feledtetni, de csak pótolni is tudta volna.

Az új szereplők közül egyedül Kápolnay az, a ki minden tekintetben jól megállta a helyét.

A régiak közül Sándor Emil és Szatmári korábbi jó alakításukat mutatnak be ezen az estén is. (Dr. N. Zs.)

* **Honthy háza a debreczeni színpadon.** Holnap, szerdán, április 15-én kerül először színre nálunk Herczeg Ferencz nagy sikert aratott legújabb színműve, a Honthy háza, a következő szereposztásban: Honthy, cz. püspök, Sándor E. Némerej, Mezey K. Sándor, Könyves J. Sass István, ifj. Németh. Etelka, Luhrincz I. Margit, Somló E. Honthy Ida, Makó A. Sass Miklós Haday S. Udvari pap, Lenkefi, Gyoles, Takács. Hajdu Kozma P.

A megnyitás előtt.

Az ezredéves kiállításról.

Budapest, ápril. 11.

Már közel az a nagy nap, mikor egész Magyarország színe-java előtt ő felsége, az apostoli király, a kiállítás fővédője királyi szóval megnyitja a magyar nemzet ezredéves

kiállítását. Ágyudörgés és harangzugás hirdeti majd messzire, hogy a világraszóló esemény megtörtént, s előttünk megnyílnak a kapui annak a mesés világnak, amely lesztenők óta buzgó, nagyratörő ambízióval készül, amelynek a munkájában osztralyos a fél ország, s amely büszkén fogja hirdetni országnak-világnak ezei éves multunkat, megnyugtató jelenünket és sokat ígéro jövőnket.

Az egész ország érzi a május második nagy ünnep emelő hatását, az egész ország tudja, hogy nagyot és szépet, az ünnepi alkalomhoz és a nemzethez méltó művet alkotott, s minden magyar ember büszkén néz ama pillanat elé, amikor egész pompájában látni fogja a nagy alkotást. Aki csak vidéki ember, az utóbbi időkben Budapesten jár, s kiment csudálni a földből kinőtt meseországot, mind-megannyi egy-egy buzgó apostola lett a kiállításnak, aki viszi házról-házra, faluról-falura a híret annak, hogy Magyarországnak nagy ünnepe olyan fényesnek, olyan szépek készül, aminőt még nem értünk meg soha.

Bizton elmondhatjuk, ma már mindenki hiszi és vallja is, hogy magyar ember erről a nagy ünnepélyről nem fog hiányozni egy se. Itt lesz mindenki, eljön mindenki, hogy tünaja lezzen ezeréves multunk fényes ünnepének — Öreg, fiatal, gazdag, szegény, férfi, asszonygyerek, ne maradjon otthon senki. S hogy szegény ember kényszerűségből ne maradjon el, gondoskodás történt róla minden módon. Nincs olyan szegénye az országnak, aki ne jöhene el, annyira gondoskodtak az intéző körök, hogy a budapesti ut jóformán semmibe se kerüljön.

Elmondtuk már minő kedvezményeket biztosítanak a földműves népnek, a szegényebb iparosoknak és munkásoknak. Olyan olcsóvá tették az utját és életét, hogy valósággal kevesebbet költ majd a millennium ünnepén, mint dologtévő napon ohahaza. Még fontosabbak azok az intézkedések, — melyeket a tanuló ifjuság és a tanítók érdekében tesznek. A ke-re-kedelemügyi miniszter együttesen indították meg e nagyszabású akciót, hogy Magyarország minden tanulója és minden tanulója, — szegény és gazdag egyaránt, a felsőbb iskolák hallgatói és professzorai épugy mint a tanyai iskolák parasztyerekei és tanítói, részesei lehessenek a nemzet i ünnepnek s legalább egy pár napig megnézhessek az ezredévi kiállítását.

Olyan kedvezményeket biztosítanak, oly könnyebbségeket szereznek s olyan messzenyuló apparátussal szervezik az egész akciót, hogy Magyarországon bizonyára nem marad egyetlen tanító és tanuló, ki föl ne kerülne a hat hónapig belüli a fővárosban.

A tanulók felrandulásainak szervezése a következőképen történik: A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendeli, hogy a fővárosban az iskolai szünet június 15-ikén kezdődjék és szeptember 15-éig tartson. A főváros nagyobb iskoláit erre az időre kizárólag a tanuló ifjuság számára lakásoknak rendezik be, meg pedig berendeznek ilyen lakásokat: az V. kerületi gimnáziumban az V. ker. reáliskolában, a VI. ker. reáliskolában, a VII. és VIII. ker. gimnáziumban és a református gimnáziumban.

A tanulóknak ott semmi egyébét nem kell fizetniök, csak a takarításért egy csekélységet és a butorok kopásáért valamit. Az ellátást a tömegesen felranduló tanulók, a kiket mindig a tanáraik vezetnek, a kiállítás területén kapják reggelit, ebédet és vacsorát.

Hozzáértő vezetőkről az országos tanár-egyesület gondoskodik. A vasutak is tetemes kedvezményeket nyújtanak. A tanulók második osztályon III. osztályú jeggyel jöhetnek, a harmadikon felaru jegyekkel. A kedvezményeket mind egybevetve egy tizesztendősnel korosabb tanulóknak, aki tehát mindenütt felnőtt számba megy, három napi budapesti tartózkodása, beletudva az utazást, a lakást, élelmet, a belépő jegyeket, kerül:

a XIV. zóna-távolságból 10 — forintba.
a VIII. 7.50 .
a I. 4.30 .

Még olcsóbb a népiskolai tanulók, a tanügyi iskolák tanulóinak ellátása. Ezek barakkokban laknak, s ott kapnak ellátást. Az utjok pedig két napi tartózkodással a XIV. zónába eső helyekről se kerül többre, csak 3 forintba. Száz tanulóknak a felhozása a legközelebbi vidékről se jár több költséggel, mint 300 forint.

A legnagyobb kedvezményt pedig csak a tanítók élvezik, a kik csekély fizetésért dolgoznak évszámra, s a kik talán egyáltalán nem jöhetnek fel a millenniumi kiállításra. A kereskedelemügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszter együttesen intézkedtek, hogy a tanítók, a kik 400 forintnál nagyobb fizetést nem kapnak (pedig a vidéki kisebb iskolák tanítói évszámra mind ebbe a csoportba tartoznak) teljesen ingyen jöhetnek fel a kiállításra. A tanítók összeírásával, a kirándulások szervezésével és beosztásával a tanfelügyelők vannak megbízva.

A vidéki embernek, mielőtt fővárosi utra szánna magát, különösen ilyen nagy ünnepi alkalomkor, még egy nehéz sora van: s ez a lakás-kérdés. Erre nézve nagyon megnyugtathatunk mindenkit. Budapesten lesz lakás elég s nem lesz módjában senkinek, hogy a felrandulókat megszarolják, kizsákmányolják. Az erre vonatkozó intézkedések közül bizonyára mindenkit érdekel a kereskedelemügyi miniszternek egy igen fontos rendelete, melyet a budapesti szállók és fogadók szobaáraitnak árszabályszerű megállapítása dolgában intézett a főváros tanácsához, mint másodfokú iparhatósághoz. A rendelet czélja az, hogy minden szálló és fogadó szobaárait a kiállítás idejére már most előre megállapítsák, s hogy a nagy közönség a szobaárakat, a melyeknél bizonyos mérsékelt emelést mindenki természetesen tart, előre megtudhassa. Ezért az iparhatóságok utasítandók, hogy a szállodalajdonosokat rövid záros határidő kikötésével felhívják az árszabályok benyújtására. Ezek-n az árszabályokon minden szoba ára, valamint minden mellékszolgálatért fizetendő ár pontosan kiírandó, az árszabály az iparhatóság által megvizsgálendő és láttaozandó, s minden szobában feltűnő helyen kifüggesztendő. Az iparhatóság alkalmas módon a helyszínen is tartozik megvizsgálni, vajjon a fogadók kifüggesztette-e összes szobájában ezt az árszabályt s a menyiben szabálytalanság fordul elő, a fogadós ötven forintig terjedő büntetéssel sújtandó. Az iparhatóság az új árszabály megállapításánál arról is tartozik gondoskodni, hogy az árszabály a közönségnek már előzetesen minden kétséget kizáró teljes tájékoztatást nyujtson. Az ellenőrzés megkönnyítésére egy intézkedik a rendelet, hogy az iparhatóság által láttaozott minden árszabály másolata az iparhatóságnál megőrzendő, úgy hogy minden feljelentett kihágás vagy áthágás azonnal konstataálható legyen. Még fontosabb a rendelet ama része, amely elrendeli, hogy az egyes szállodák és fogadók megállapított árszabályai a kiállítás igazgatóságával közértesítéstől kezdve közzéadják. A rendelet végrehajtásáról a miniszter április 10-ére kér jelentést.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.
Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.
Első kötet. 44.

Ejji látogatás.
(Folytatás.)

Ekkor a honvéd egészen föloldá kötelekeit s végig fektette a szénán.
— Aludjál éjfélig, akkor úgy is halálra ébredsz.

A spanyol, vagy olasz rövidében végzett volna; egyszerűen keresztül szurja, hogy ne árthasson; de a magyar nem tud védtelen ölni; inkább kigondol minden fufangosságot, hogy ellenét ártalmatlanná tegye, csak gyilkolni ne legyen kénytelen.

Különbömben talán szüksége is volt arra, hogy a háznál semmi véres nyoma ne legyen az erőszaknak.

Nem sokára bejött az álnas.

— Készen vagy? — kérde a másik.

— Minden rendén van. A bán és Bergmann oly mélyen aluszak poromtól, mint a holtak; a hintó is készen áll, a kocsis horvát ruhában a Mártonfyék embere, régi hű cseléd, hallgat, mint a sir. Most végezz te is gyorsan.

— Menj a kertbe, Ida ablakához közel maradj. Ha végeztem, kinyitom az ablakot, ott légy.

Ida szobájában homályos világot terjesztett a zöldfedeles lámpa. A szép nő nem mert lefeküdni, szívét valami különös nyugtalanúság fogta el, mintha ezen az éjjelen meg valami rendkívüli érthetné. Karszékében ült ponygolásban, mit azzal a szándékkal öltött fel, hogy reggelig nem fog lefeküdni; de a kimerültség erőt vett rajta s a szelid álom már lezárta szemét.

Most lassan, nesztelenül felnyit az ajtó, a szép honvédtiszt lépett be halkán, lábujjhegyen.

Ida szobájában három-négy szobán keresztül lehetett csak bejutni; a honvéd tehát ismerős lehet ebben a házban, hogy amilyen ismeri az egymáshoz nyíló szobák fekvését s a sötétben is biztosan, nesztelenül tudott odáig jutni.

A szép ifju arezán kimondhatlan fájó szerelem édes epedése derengett és sötét világu szeméi gyöngéd figyelemmel pihentek a tündér asszony félig fekvő alakján.

Ida arcát az édes álom üde pirja borította és keble csendesen pihegett.

Most odalépett az ifju egészen a karszékhez, szeliden lehajolt és a szép asszony félig nyílt bibor ajkára egy szelid, érdemteljes csókot lehel.

A nő fölretent álmából s a mint álmosan szeméit fölnyitotta s egy férfit látott maga előtt, ijedten kapta föl fejét, a rémület egy sikoltásban akart kitörni; de az ifju villámgyorsan fogta be száját.

— Csitt, Ida! — suttogá. A halál anygala jár körülöttem. Nem ismered? Oh én édes, elérhetlen csillagom, te fényes álmoképe lelkem életének! itt vagyok valahára melletted, karjaim nyakad körül fonódnak, ajkam ajkadat keresi, hogy a hosszú fájdalom egyszerre szakadjon el szívemről a szerelem mondhatlan üdvű csókjában; mégis, mégis, mintha száz mért-földnyire volnék tőled, oly ösvény ásit közöttünk, a halál az, mit a csaták vézangyala hozott el velem. Demokles kardja függ fejem fölött, de én azért mégis boldog vagyok.

Igy suttogott a szerelmes ifju, miközben a félig fölemelkedett nőt szenvedélyesen ölelte magához. Azután elnémult, ajkai hosszán, mondhatlan üdvel tapadtak a nő forró ajkaira, mintha annak lelkét akarta volna kiszívni e gyönyörteljes, hosszú forró csókban.

És a szép asszony engedte magát ölelteni, karjai az ifju nyaka körül fűződtek és mikor az fölhangzott a csókkal, ő kereste annak ajkait és folytatta a csókot.

Oh hogyan ismerté volna meg lelke álmoképét mindjárt az első pillanatban, midőn álmából eszméltre tért.

— Farkas! — suttogott Ida lázasan — oh mennyit szenvedtem érted! Ah, most is a szerelem édes gyönyöre mögött a halál leselkedik. Oh életem, üdvöm! próbára akarod-é tenni az isteni gondviselést, hogy ebben a borzasztó időben jössz látogatásomra? A bán itt a házbán, udvarunk tele szolgálvaival, vakmerőség határos az őrzőgésszel.

— Légy nyugodt, Ida! vakmerőségem ügyes, kiszámított terven alapszik. Ez a terv a visszavonult magyar had győzelmét fogja kivívni s ez az én művem lesz.

— És mi vagy te most a nemzeti se-regben? Oh én ugy kerestem nevedet azok között, kiket megkoszorozott a hir, de nem találtam sehol; pedig tudtam, hogy ki nem maradsz a küzdők sorából. Oh minő pokoli kín volt az a gondolat, hogy talán leterített egy véletlen golyó, mielőtt kiténtethetted volna magadat. De te elsz és most nem tudom, miért nem ismerem tetteidet?

— Ismered tetteimet; de nevem elrejtőzött egy másik név mögé, melyet magam teremtettem, melynek hire elüzi az ellenség arcából a vért és szívet remegésbe hozza.

A szerelmes nő egy magasztos sejtelem gyönyörétől reszketett.

— Hah! tudom ki vagy? A gondviselés nem engedheti, hogy sejtelmem megcsaljjon. Ugy-e az vagy, kinek szerelmét bírom már most a nemzeti büszkeség megdicsőülése lesz? Oh ne ezáford meg lelkem hitét, te vagy a Villámvezér!

Az ifju arezán tulvilági fenség ragyogott.
— Igen, én Villám, a guerilla vezér vagyok.

A szép asszony magához ölelte a hadak felistenét s szeme oly kimondhatlan üdvel függött annak fonséges arezán, mintha egész lényét akart volna olvadni az ifjueba.

(Folyt köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Othona” a kereskedelmi akadémiá palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
Hétfőn)
Csütörtökön) 11-12 óráig.
Kedden)
Szerdán) 9-11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:
Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig.

Sz. Dávid István zene-estély: Vasárnap Veres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyar testvérek.

Közigazdaság.

Köbányai sertés-piacz.

április 14.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép (páronként 251-320 klg. sulyban 47-46 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — 45-46 krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép (páronként 220-280 klgmíg terjedő sulyban) — 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43-44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 220-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi ápril hó 3-ik napján volt készletben 13873 drb. 1896. ápril hó 4-6-ik napján felhajtott — drb. 1896. ápril 4-6-ik napján elszállított 756 drb. 1896. évi apr. hó 7-ik napjára maradt készletben 12877 drb. hozott-sertés forgalom változatlan.

Tőzsde.**Budapesti gabonatőzsde.**

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.76—78
Uj buza őszre 1896.	6.98—07
Tavaszi rozs	6.51—33
Uj rozs szept.—októberre	5.80—82
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.20—22
Uj tengeri május—jun.-ra	4.08—09

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re	7.39—40
Tavaszi buza márcz.—apr.-re	7.52—54
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.91—93
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.40—42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69—70

Nyilttér.

Kirakataink megtekintésére felhívjuk a nagyérdemű közönség szives figyelmét

Boros Testvérek

női divat-kereskedők
Kossuth-utca 3.

ELSŐ DEBRECZENI**paplan-gyár**

Debreczen, Széchenyi-utca.

Paplanok, madráczok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

ÜGYNÖKÖK

magas jutalék és rendes fizetés mellett felvétetnek egy **redőny** és **görfüggöny** gyárhoz.

Ajánlatok czimzendők:

Goldschmid Emil

redőny és görfüggöny gyár
Prág-Belveder, Posta Prága VII.

Medic. Univ.

Dr. Koszorus István

kép. tiszti orvos

FOGORVOS

Debreczen, Piacz-utca 1711. szám.

A Tiszá-palotával szemben.

(Ranunkel-ház, hátsó épület, I. emelet.)

Gyógyít minden fog- és szájbetegséget, végez mindenféle fogorvosi műtétet, foghuzást, gyökérhuzást érzéstelenítéssel (1 frtért), fogtömést, gyökér tömést (2—3 frtért, aranyfial nagyság szerint); készít mindenféle műfogat és egész fogsort, melylyel rágni is lehet, mérsékelt díjakért, esetleg részletfizetésre is.

Kiadó.

A kabai piacz-téren levő ujonnan épült

bolt helyiségem

mellette lévő lakással

rőfös üzletnek

igen alkalmas élénk forgalmu helyen a piaczon, a nagy vendéglővel szemben, május 1-től 3, esetleg több évre bérebe kiadó.

Értekezhetni

Berger József

tulajdonosnál, Kabán.

Stern József

nagykereskedők

és testvére

és gyárosok.

DEBRECZEN, Piacz 1584. a „Bika“ szálloda mellett.

UJDONSÁGOK

a tavaszi és nyári idényre:

Szövött és kötött árak.
Női-, férfi- és gyermekharisnyák, keztyűk.
Turista és tornaingek.
Női- és férfi
fehérnemük, mosó ruhakelmék.
nyakkendők, esernyők.
Szintartó kötő és himző pamutok minden minőségben.
Csipke, szallag és díszek stb.
Mindenféle szabó kellékek.
Norinbergi árak nagy választékban.

Ujdonságok

*** KEFE-ARUK ***

báztartási, gazdálkodási és ipar célokra.

Ecsetek, meszelők, seprők,

ruha-, haj-, fog- és körömképek,

fésűk, szappanok,

illatszerek, valamint minden e szak-

mához tartozó bel- és külföldi

toilett-czikkek dus raktára.

Fodrász kellékek nagy választékban.

Meghívás.**A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár**

f. évi április 19-én d. e. 10 órakor

Hajdúvármegye székházának nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghivatnak.

Tárgy:

Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.

A felügyelő bizottság jelentése, s a felmentvény iránti határozat.

Az igazgatóság kiegészítése.

Felügyelő bizottság megválasztása. — Indítványok.

Debreczen, 1896. április 12.

Az igazgatóság.